

Sygnatura akt I C 391/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Szamotuły, dnia 27-08-2015 r.

Sąd Rejonowy w Szamotułach I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący:SSR Monika Ławniczak

Protokolant:st. sekr. sąd. Daria Olech

po rozpoznaniu w dniu 27-08-2015 r. w Szamotułach

sprawy z powództwa **J. D.**

przeciwko J. S., K. S., B. T.

- o zapłatę

1. Zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powódki kwotę 13.495 zł (trzynaście tysięcy czterysta dziewięćdziesiąt pięć złotych) wraz z umownym odsetkami w wysokości 10 % w stosunku rocznym od dnia 28 października 2014r. do dnia zapłaty .
2. Zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powódki tytułem zwrotu kosztów procesu kwotę 3.092 zł (trzy tysiące dziewięćdziesiąt dwa złote), w tym kwotę 2400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego .

/-/SSR Monika Ławniczak

UZASADNIENIE

Powódka J. D. pozwem z dnia 7 stycznia 2015 r. (data złożenia w sądzie) wniosła przeciwko pozwanym J. S., K. S. i B. T. o zapłatę solidarnie kwoty 13.495,00 zł wraz z umownymi odsetkami w wysokości 10 % w stosunku rocznym od dnia 28 października 2014r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie na rzecz powódki od pozwanych zwrotu kosztów procesu wraz z kosztami zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że z pozwanymi jest spokrewniona i racji tego pokrewieństwa wiedząc o ich trudnej sytuacji materialnej zdecydowała się udzielić im pożyczek. Powódka stwierdziła, że w październiku 2004r. pożyczyła B. T. łącznie 2.750 euro, a następnie na prośbę pozwanych J. i K. S. pożyczyła im w sierpniu 2005r. kwotę 12.000,00 zł, która miała być przeznaczona na spłatę zadłużenia egzekwowanego przez komornika. Powódka podniosła, że pozwani J. i K. S. zaciągając pożyczkę zobowiązali się również do zwrotu zaciągniętej wcześniej przez B. T. pożyczki, która w żadnej części nie została spłacona. Powódka podniosła, że zwracała się wcześniej do pozwanych o zwrot pożyczki, jednakże bezskutecznie, pozwani dokonali spłaty kwoty 10.000,00 zł w dniu 2 sierpnia 2011r., pozostałej części pożyczki nie zwrócili, a zatem pismem z dnia 23 sierpnia 2014r. powódka dokonała wypowiedzenia pożyczki z 6-tygodniowym okresem wypowiedzenia, który upłynął w dniu 27 października 2014r.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 13 stycznia 2015 r. orzeczono w całości zgodnie z żądaniem pozwu.

Pozwani od nakazu wnieśli sprzeciwy, podnosząc zarzut przedawnienia roszczenia. Nadto pozwani J. S. i K. S. wskazali, że nigdy nie zobowiązali się do spłaty pożyczki zaciągniętej przez B. T., a swoje zobowiązanie względem powódki spłacili w całości. Pozwana B. T. również wniosła analogicznej treści sprzeciw.

W toku postępowania strony podtrzymały dotychczasowe stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwani i powódka są spokrewnieni. Powódka na stałe zamieszkuje na terenie Niemiec, w Polsce bywa okazjonalnie. Przy okazji tych wizyt powódka dowiedziała się o trudnej sytuacji majątkowej pozwanych. W pierwszej kolejności z prośbą o pożyczkę zwróciła się do powódki B. T.. Powódka udzieliła jej w październiku 2004 r. dwukrotnie pożyczek na kwotę łącznie 2.750 euro, które nie zostały spłacone.

W dniu 16 października 2014r. powódka i pozwana B. T. zawarły na piśmie umowę pożyczki na kwotę 2.500 euro, którą pozwana miała spłacać w ratach po 200 euro miesięcznie począwszy od stycznia 2005r.

Pozwana B. T. nie dokonała zwrotu zaciągniętych u powódki pożyczek w żadnej części.

Następnie z prośbą o pożyczkę do powódki zwrócili się pozwani J. i K. S. (rodzice B. T.), którzy pilnie potrzebowali pieniędzy na spłatę zadłużenia egzekwowanego przez komornika. Powódka nie chciała im początkowo udzielić pożyczki, mając na względzie, że nie otrzymała w żadnej części zwrotu pożyczki od B. T., ale ostatecznie uległa ich zapewnieniom, że pożyczka zostanie spłacona. Jako warunek powódka postawiła to, że pozwani S. zobowiążą się również do spłaty wcześniejszego zadłużenia B. T. oraz, że zabezpieczeniem pożyczki będzie mieszkanie pozwanych.

W dniu 10 sierpnia 2005r. pozwani spisali oświadczenie, w którym pozwani S. wskazali, że sprzedają powódce mieszkanie za kwotę 22.000 zł, na poczet której otrzymali kwotę 12.000 zł i zaliczone zostało również zadłużenie B. T. w kwocie 2.750 euro. Pozwani we trójkę wskazali, że w razie nie wywiązania się z oświadczenia zobowiązują się spłacić zadłużenie z odsetkami w wysokości 10 % w stosunku rocznym. Oświadczenie podpisane zostało przez J. S., K. S. i B. T. a podpisy te zostały notarialnie poświadczane przez notariusza B. R. (rep. A nr 3904/2005). Rzeczywistą wolą stron przy składaniu tego oświadczenia nie była sprzedaż mieszkania a udzielenie pożyczki, której zabezpieczeniem miało być mieszkanie. Strony nie miały świadomości, że nie dochowują formy oświadczeń woli dotyczących przeniesienia własności nieruchomości czy też ustanowienia zabezpieczenia rzeczowego na nieruchomości.

W dniu 2 sierpnia 2011r. pozwani J. S. i K. S. przelali na rzecz powódki kwotę 10.000,00 zł.

Pozostałej części zadłużenia żaden z pozwanych nie spłacił.

Pismem z dnia 23 sierpnia 2014r. skierowanym do pozwanych powódka wypowiedziała pozwany umowę pożyczki z dnia 10 sierpnia 2005r. z 6 tygodniowym okresem wypowiedzenia i wezwała do zapłaty kwoty 13.495,00 zł w terminie do 27 października 2014r. wraz z odsetkami umownymi w wysokości 10%. Pisma te wysłane zostały do pozwanych pocztą przesyłkami poleconymi i przez nich odebrane.

(okoliczności częściowo bezsporne,

nadto dowód : umowa pożyczki – k. 5, oświadczenie – k. 5a, potwierdzenie transakcji – k. 6, pisma z wypowiedzeniem umowy i wezwaniem do zwrotu pożyczki wraz z dowodami nadania i potwierdzeniami odbioru – k. 7-18,

zeznania pozwanych B. T. – k. 67-68, K. S. – k. 66-67).

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów oraz zeznań stron.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania przesłuchanych w sprawie pozwanych albowiem były one spontaniczne, spójne, wzajemnie ze sobą korelujące i nie ujawniły się żadne okoliczności, które mogłyby osłabiać zaufanie do wiarygodności tych zeznań, w szczególności ich treść korespondowała z dowodami z dokumentów przedłożonymi przez powódkę. Sąd nie dał wiary pozwanej K. S. co do tego, że ona z mężem pożyczki kwotę 10.000 zł, w żaden sposób nie znajduje to odzwierciedlenia w podpisanym przez pozwaną oświadczeniu z dnia 10 sierpnia 2005r., z którego wynika wyraźnie, że kwota pożyczki wyniosła 12.000,00 zł, nadto sama pozwana w swych zeznaniach nie jest pewna jaka kwota była

przedmiotem pożyczki, przyznaje, że mogło to być 12.000,00 zł, a pamięta jedynie, że na pewno zwrócona została kwota 10.000,00 zł, co również pozostawało poza sporem.

Dokumenty przedłożone przez powódkę co do ich autentyczności nie były kwestionowane, pozwane przyznały, że złożyły oświadczenia woli w nich zawarte i własnoręczne podpisy pod dokumentami. Pozostałych dokumentów również żadna ze stron nie kwestionowała, a sąd nie znalazł żadnych podstaw po temu aby poddawać w wątpliwość ich wiarygodność, toteż uczynił je podstawą ustaleń faktycznych poczynionych w sprawie.

Sąd pominął przesłuchanie powódki i pozwanego J. S. wobec ich nieusprawiedliwionego niestawiennictwa na rozprawie. Wprawdzie J. S. przysłał faxem wniosek o zmianę terminu rozprawy z uwagi na chorobę, jednakże fax nie stanowi pisma procesowego (z uwagi na brak podpisu strony), nadto pozwany nie usprawiedliwił swej nieobecności w sposób zgodny z przepisami poprzez przedstawienie zaświadczenia o niemożności stawiennictwa pochodzącego od lekarza sądowego, a o obowiązku takiego usprawiedliwiania nieobecności został razem z wezwaniem pouczony.

Sąd zważył co następuje:

Istota sporu w niniejszej sprawie sprowadzała się do tego czy i jakie umowy łączyły strony oraz czy ewentualnie doszło do przedawnienia wynikających z nich roszczeń.

Bezspornie powódka zawarła w październiku 2004r. z pozwaną B. T. dwie umowy pożyczki i udzieliła pozwanej pożyczek na łączną kwotę 2.750,00 euro. Okoliczność ta nie była przez pozwaną kwestionowana.

Zgodnie z art. 720 kc:

§ 1. Przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

§ 2. Umowa pożyczki, której wartość przenosi pięćset złotych, powinna być stwierdzona pismem.

Poza sporem pozostawała również okoliczność, że pozwani J. S. i K. S. w dniu 10 sierpnia 2005r. zawarli z powódką umowę pożyczki w kwocie 12.000,00 zł.

Wprawdzie pozwana K. S. w swych zeznaniach wskazywała, że była to kwota 10.000,00 zł, jednakże jej zeznania w tej części sąd ocenił jako niewiarygodne.

Poza sporem pozostawała okoliczność, że w chwili podpisywania przez pozwanych oświadczenia z dnia 10 sierpnia 2005r. zamiarem żadnej ze stron nie była sprzedaż mieszkania czy też przeniesienie własności nieruchomości (które byłoby nieważne już choćby z uwagi na brak zachowania odpowiedniej formy oświadczeń woli stron), a zawarcie umowy pożyczki, którą to wolę pozwani J. i K. S. wyrazili w formie pisemnej, zaś powódka swe oświadczenie woli wyraziła w formie dorozumianej poprzez udzielenie pożyczki i wypłacenie pieniędzy, co pozostawało bezspornym. Wymóg stwierdzenia zawarcia umowy pismem nie jest tożsamy z koniecznością zawarcia umowy na piśmie, a zatem pismem stwierdzającym zawarcie umowy pożyczki może być również samo oświadczenie biorącego pożyczkę.

W ocenie sądu biorąc pod uwagę okoliczności towarzyszące negocjacjom powódki z trojgiem pozwanych w kwestii udzielenia kolejnej (po wcześniejszych pożyczkach dla B. T.) pożyczek oraz treść oświadczenia pozwanych w ostatnim akapicie pisma z dnia 10 sierpnia 2005r. stwierdzić należy, że doszło do zawarcia umowy poręczenia długu przez pozwanych. Pozwani J. i K. S. oraz B. T. wzajemnie poręczyli za siebie swoje zobowiązania wynikające z zawartych umów pożyczek zobowiązując się do ich spłaty wraz z odsetkami umownymi w wysokości 10 % rocznie.

Stosownie do art. 876 kc:

§ 1. Przez umowę poręczenia poręczyciel zobowiązuje się względem wierzyciela wykonać zobowiązanie na wypadek, gdyby dłużnik zobowiązania nie wykonał.

§ 2. Oświadczenie poręczyciela powinno być pod rygorem nieważności złożone na piśmie.

Wobec powyższych ustaleń stwierdzić należy, że w sposób nie budzący wątpliwości w ustalonym stanie faktycznym pozwana B. T. pożyczyla od powódki kwotę 2.750,00 euro, zaś pozwani J. i K. S. pożyczyli od powódki kwotę 12.000,00 zł, a także oświadczeniem z dnia 10 sierpnia 2005r. wszyscy pozwali poręczyli wzajemnie za swe zobowiązania wobec powódki wynikające z tych umów pożyczek.

Jako najdalej idący rozważyć należało zarzut przedawnienia roszczeń powódki.

Okazał się on być bezzasadnym.

Zgodnie z art. 723 kc jeżeli termin zwrotu pożyczki nie jest oznaczony, dłużnik obowiązany jest zwrócić pożyczkę w ciągu sześciu tygodni po wypowiedzeniu przez dającego pożyczkę.

W okresie zatem od dnia udzielenia pożyczki do dnia jej wypowiedzenia roszczenie o zwrot pożyczki nie jest wymagalne, a staje się wymagalnym dopiero z chwilą upływu terminu wypowiedzenia umowy przez pożyczkodawcę.

Pozwani powołując się na zarzut przedawnienia roszczeń powódki winni wykazać okoliczności faktyczne, z których to przedawnienie wynika. Pozwani nie zaprzeczyli twierdzeniom powódki, że roszczenie stało się wymagalne z upływem okresu wypowiedzenia umowy z dniem 27 października 2014r., nie przedstawili żadnych alternatywnych twierdzeń co do tego w jakim innym terminie miałyby nastąpić wypowiedzenie umowy skutkujące wymagalnością roszczenia, a tym bardziej okoliczności tych nie dowodzili.

Stosownie do art. 118 kc jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata.

Roszczenie o zwrot pożyczki wynikającej z umowy pomiędzy osobami nie prowadzącymi działalności gospodarczej przedawnia się zatem z upływem lat 10, a zatem może nastąpić najwcześniej z dniem 27 października 2024r.

Zarzut przedawnienia roszczeń powódki okazał się zatem bezzasadny.

Podobnie bezzasadny okazał się zarzut spełnienia całości roszczenia.

Pozwani nie wykazali aby dokonali spłaty pożyczek ponad bezsporną kwotę 10.000 zł.

Co do wysokości roszczenia powódki nie było kwestionowane, przy czym zaznaczenia wymaga, że na dzień wyrokowania, jak i składania pozwu kurs euro był wyższy aniżeli przyjęty przez powódkę do wyliczenia wartości pożyczki B. T. w złotych polskich, wobec czego sąd uwzględnił żądanie pozwu w całości nie wychodząc ponad to żądanie.

Pozwani J. i K. S. kwestionowali swą odpowiedzialność za dług wynikający z pożyczki udzielonej przez powódkę B. T., jednakże bezzasadnie.

Jak wskazano wyżej sąd ustalił, że w dniu 10 sierpnia 2005r. pozwani poręczyli wzajemnie za swe zobowiązania wobec powódki wynikające z zawartych umów pożyczek.

Zgodnie z art. 881 kc w braku odmiennego zastrzeżenia poręczyciel jest odpowiedzialny jak współdłużnik solidarny.

W tej sytuacji odpowiedzialność trójki pozwanych za wszelkie zobowiązania wynikające z pożyczek udzielonych B. T. na kwotę 2.750,00 euro i J. i K. S. na kwotę 12.000,00 zł jest solidarna.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 § 1 i § 2 kc. Zgodnie z art. 481 kc jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Jeżeli stopa odsetek nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe.

Strony umownie ustaliły wysokość odsetek na 10 % w stosunku rocznym i tej wysokości odsetki sąd w wyroku zasądził.

O kosztach procesu sąd orzekł o kosztach procesu na podstawie art. 98 § 1 kpc.

Na zasądzone od pozwanych rzecz powoda koszty procesu składa się uiszczona od pozwu opłata w wysokości 675 zł, zwrot kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł i koszty zastępstwa procesowego powódki w stawce 2.400,00 zł (ustalone zgodnie z § 2 i § 4 w zw. z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t. j. Dz. U. 2013r., poz. 490 ze zm.).

SSR Monika Ławniczak